

Warszawa, 28-10-2024 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.510.175.2022.BA

Pan

Adam Bodnar

Minister Sprawiedliwości

via ePUAP

Szanowny Panie Ministrze,

w moim zainteresowaniu pozostaje uregulowanie sytuacji prawnej obywateli w postępowaniu upadłościowym w sprawach konsumentów.

Na kanwie wpływających do Biura RPO skarg, w dniu 13 grudnia 2022 r. zwróciłem się do Dyrektora Departamentu Prawa Gospodarczego w Ministerstwie Sprawiedliwości w sprawie możliwości składania pism w postępowaniu upadłościowym dla osób nieprowadzących działalności gospodarczej (tzw. upadłość konsumencka) z pominięciem systemu teleinformatycznego – Krajowy Rejestr Zadłużonych (KRZ).

W odpowiedzi z dnia 6 października 2023 r. (DPG-IV.640.56.2022)¹, zostałem poinformowany, że w ocenie ówczesnego kierownictwa resortu sprawiedliwości, konsument powinien móc skorzystać z wyłączenia przewidzianego w art. 491² ust. 3 p.u.² tak przed, jak i po ogłoszeniu upadłości. W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości, prezentowane odmienne stanowiska nie powinny prowadzić do faktycznego

¹ Treść zanonimizowanej odpowiedzi została umieszczona na stronach internetowych RPO - <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-postepowania-upadlosciowe-pisma-system-teleinformatyczny-ms>.

² Ustawa z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 794; dalej: p.u.).

ograniczenia praw dłużnika w postępowaniu upadłościowym. Otrzymałem również zapewnienie, że przy najbliższej nowelizacji prawa upadłościowego ministerstwo dostosuje regulacje prawne w taki sposób, aby umożliwić dłużnikom (upadłym) składanie pism w formie papierowej na etapie przed i po ogłoszeniu upadłości.

Pragnę jednocześnie podkreślić, iż wskazany problem wciąż pozostaje aktualny. Do Biura RPO wpływają skargi konsumentów, dotyczące niemożności wnoszenia pism do sądu upadłościowego z wyłączeniem systemu KRZ. Wynika z nich, że wskazane powyżej wytyczne Ministerstwa Sprawiedliwości nie stanowią źródła prawa i wykładnia prezentowana przez resort sprawiedliwości nie obliguje sądów do jej podzielenia.

Z otrzymanych ostatnio informacji z Ministerstwa Sprawiedliwości wynika nadto, iż pozostają w toku prace nad zmianą prawa upadłościowego³.

W świetle powyższego, na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1264), zwracam się z uprzejmą prośbą o wskazanie, czy omawiany problem został także dostrzeżony w ramach prac kierowanego przez Pana Ministra resortu oraz czy rozważane było uregulowanie tej kwestii przy wspomnianej powyższej nowelizacji prawa upadłościowego. W przypadku odpowiedzi negatywnej, zwracam się z prośbą o wskazanie, w jakim terminie mogłoby dojść do doprecyzowania wskazanych uregulowań. Postępowanie upadłościowe dla osób nieprowadzących działalności gospodarczej prowadzone jest wszak w sprawach osób, które często pozostają w wykluczeniu cyfrowym, a ustawodawca nie może przez sam ten fakt pozbawiać grupy obywateli prawa do sądu.

Z poważaniem

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-wydano i podpisano elektronicznie/

³ Wykaz prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów - „Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo restrukturyzacyjne oraz ustawy – Prawo upadłościowe” (UC43).